

Kā nosargāt savu naudu un atpazīt finanšu krāpniekus

Ingus Valtiņš
Licencēšanas un sankciju
pārvaldes galvenais juriskonsults

2024. gada 24. janvāris

Šajā prezentācijā ietvertā informācija sniedz vispārēju ieskatu un skaidrojumu par finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības uzraudzību, un tā nav tiešā veidā sasaistāma ar kāda individuāla finanšu tirgus dalībnieka vai citas personas uzraudzības vai tiesvedības procesu.

Satura rādītājs

- Krāpšanas kopējās tendences
- Populārākie krāpšanas veidi
- Naudas mūlis un tā loma
- Kā rīkoties, ja atpazīta krāpšana

2023 – 12,7 miljoni

2022 – 12.0 miljoni

	Īstenotie gadījumi		Mēģinājumi/novērstie gadījumi	
	Skaitis	Summa <i>euro</i>	Skaitis	Summa <i>euro</i>
Telefonkrāpšanas	2023 - 3 140	2023 - 5 579 011	2023 - 5 260	2023 - 3 340 364
	2022 - 2226	2022 - 2 961 168	2022 - 1769	2022 - 1 423 873
Investīciju krāpšanas	2023 - 3 671	2023 - 5 603 496	2023 - 7 675	2023 - 5 312 254
	2022 - 1987	2022 - 5 104 069	2022 - 3020	2022 - 3 173 336
Cita veida krāpšanas	2023 - 984	2023 - 1 479 787	2023 - 603	2023 - 565 602
	2022 - 1141	2022 - 3 971 630	2022 - 296	2022 - 1 010 274

Krāpšanas kopējās tendences - aktualitātes

Telefonkrāpšana

- *spoofing* zvani
- zvans no "biržas"
- bankas vārdā
- drošības iestāžu amatpersonas
- izsaka draudus, naudas arests
- brīdina par iesaistīšanu naudas atmazgāšanā

Investīciju krāpšana

- ārzonu investīcijas
- *viltus kredīti*
- *komisijas, nodokļu maksas*
- *romance fraud*
- raksturīga steiga

Cita veida krāpšana

- *IBAN fraud*
- preču krāpšana
- loteriju laimesti
- ziedojumi, mantojumi
- *Phishing/Smishing/Vishing*

5 telefonkrāpšanas pazīmes

Zvans no nepazīstama numura

Trauksmes radīšana

Ja nerīkosies būs zaudētājs

Izjautāšana par ieradumiem

Vēlme pasargāt - "konts, ID"

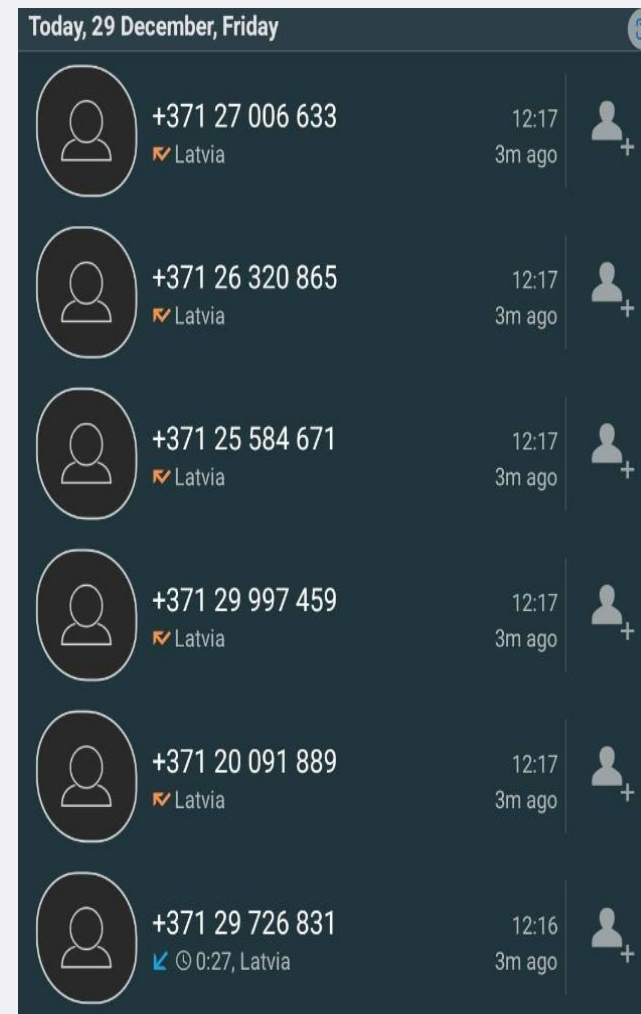
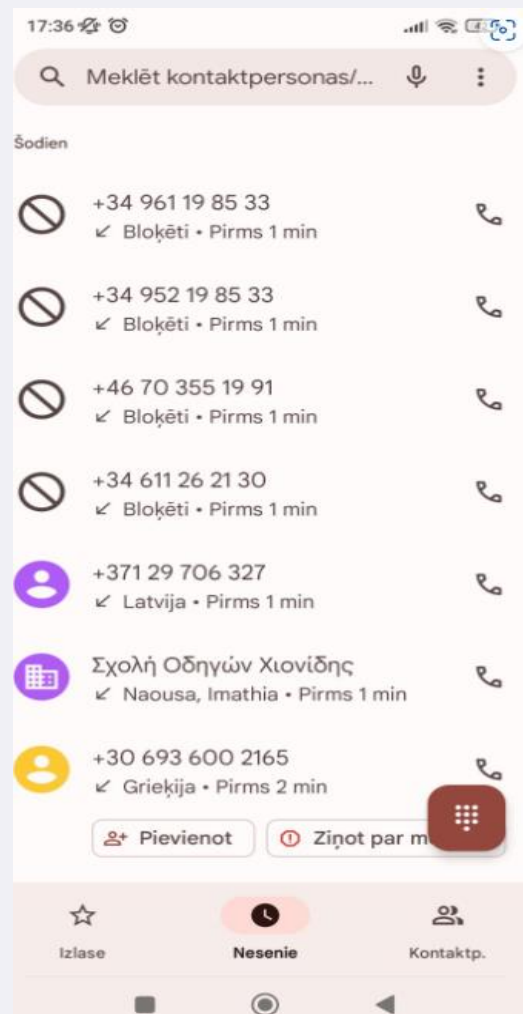
Kā strādā telefonkrāpnieki

- uzdodas par policijas, par bankas, par uzraudzības iestādes pārstāvi
- Jūs dati vai konts tiek izmantots
- uzrāda dažādas apliecības, izmeklēšanas protokolus, "aizdomās turamo" foto
- "pratināšana" par Jūsu rīcību – pirkuma dati, pases
- savieno ar nākamo "speciālistu"
- identitātes apstiprināšana (*personas kods, bankas ID, karšu dati*)

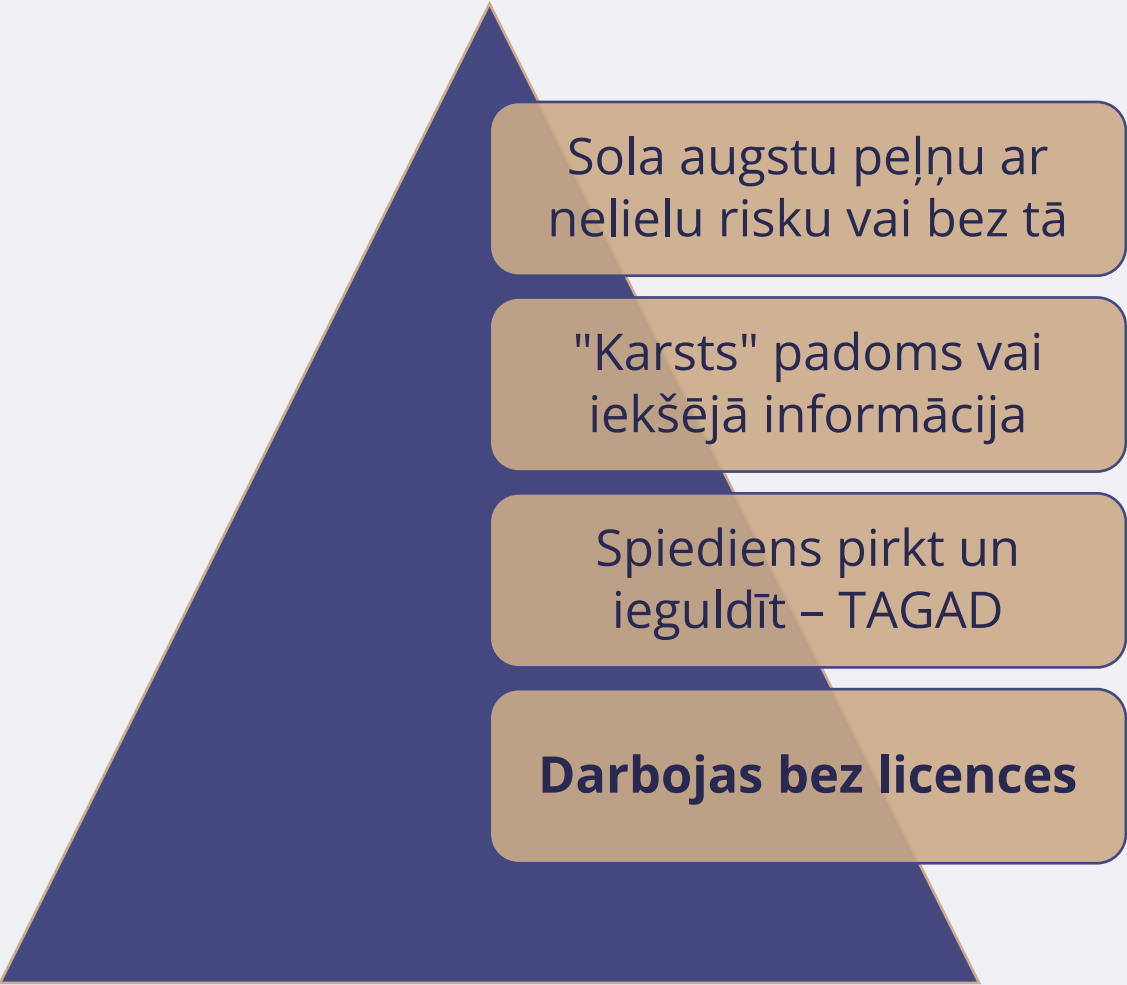
- Spēcīga sociālā inženierija

- Neļauj atteikties vai pateikt NĒ

Draudi, izsmiekls, pazemošana

4 ieguldījumu krāpšanas pazīmes

Sola augstu peļņu ar
nelielu risku vai bez tā

"Karsts" padoms vai
iekšējā informācija

Spiediens pirkt un
ieguldīt – TAGAD

Darbojas bez licences

Kā strādā investīciju krāpnieki

vilinoša reklāma – pēc tam zvans

uzdodas par ieguldījumu brokeri vai biržu

piedāvā atvērt investīciju kontu, starptautiski darījumi (pēdējā iespēja)

sāk ar mazām summām – kripto joma

investīciju shēma, likmju kāpums – peļņa

reizēm iespēja izņemt mazu summu

Anydesk iesaiste

iemaksātā naudas nav atgūstama – peļņa ir fiktīva

- Spēcīga sociālā inženierija

- Labākais "draugs"

Draudi, pazemošana

Atklāta veiksmes formula - algoritms

Foto no Wikipedija un <https://www.bvk.lv/>

🔥🔥 Teslas jaunākais projekts šokē pasauli, un banka ir šokā! 🇱🇻

KĀ GUDRI IEGULDĪT 250€

▼ JŪSU IENĀKUMI 4 NEDĒĻĀS ▼

ANTICUANA.COM

🌟 TESLA-Jaunākais projekts ir sācies!

Uzzināt vairāk

<https://www.secatty.com/>

Cita veida krāpšanas

viltus loterijas

phishing/smishing

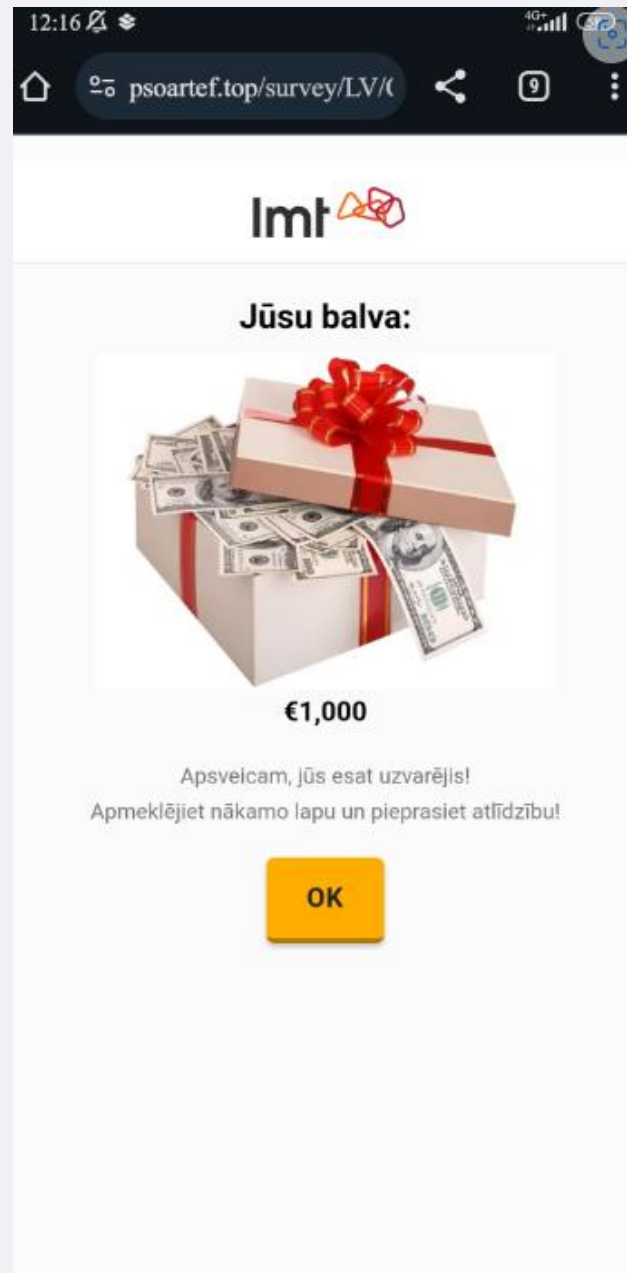
preču krāpšana vai *IBAN* maiņa

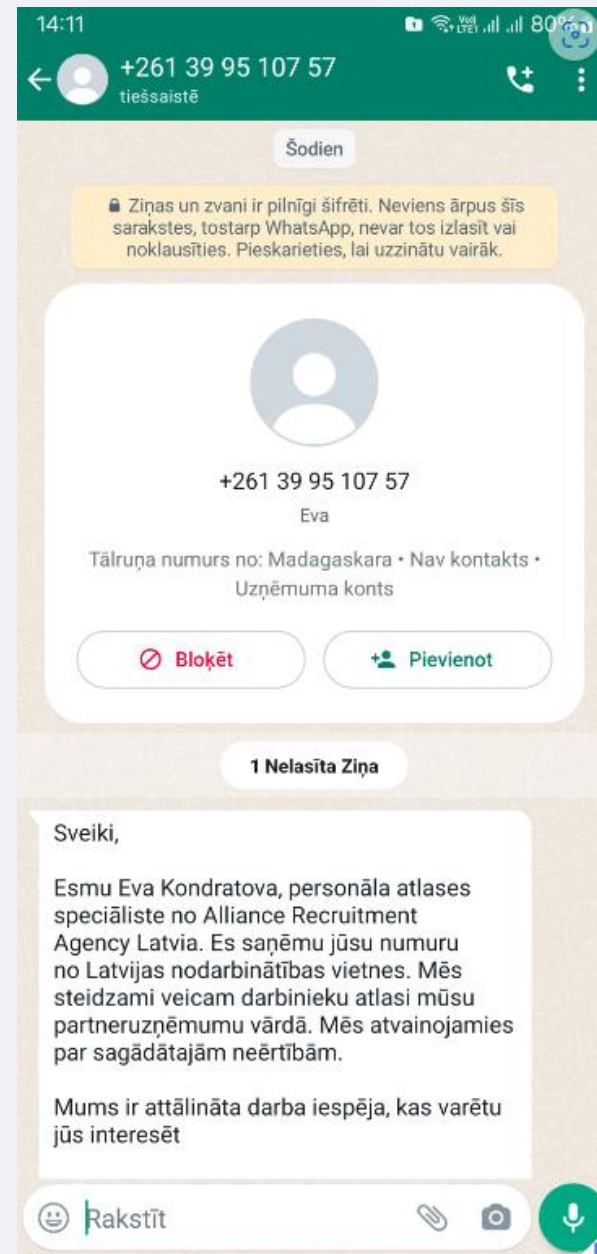
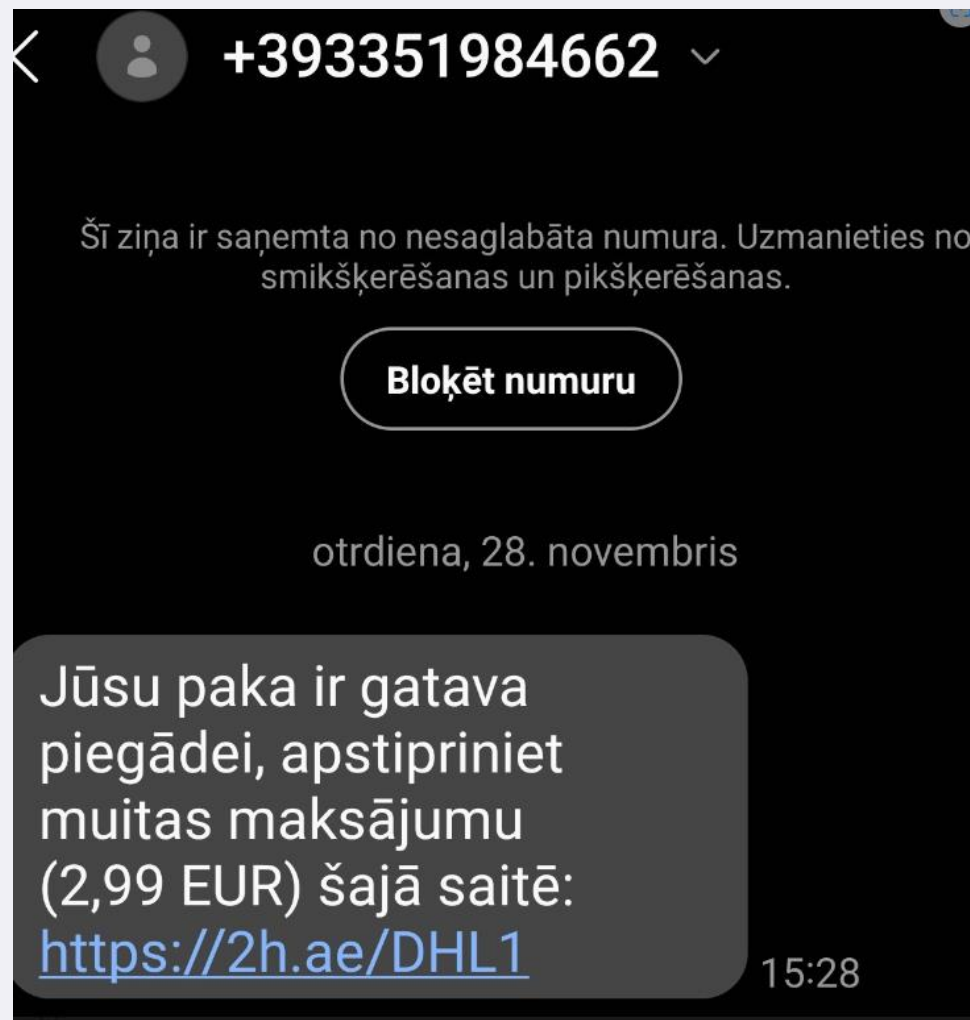
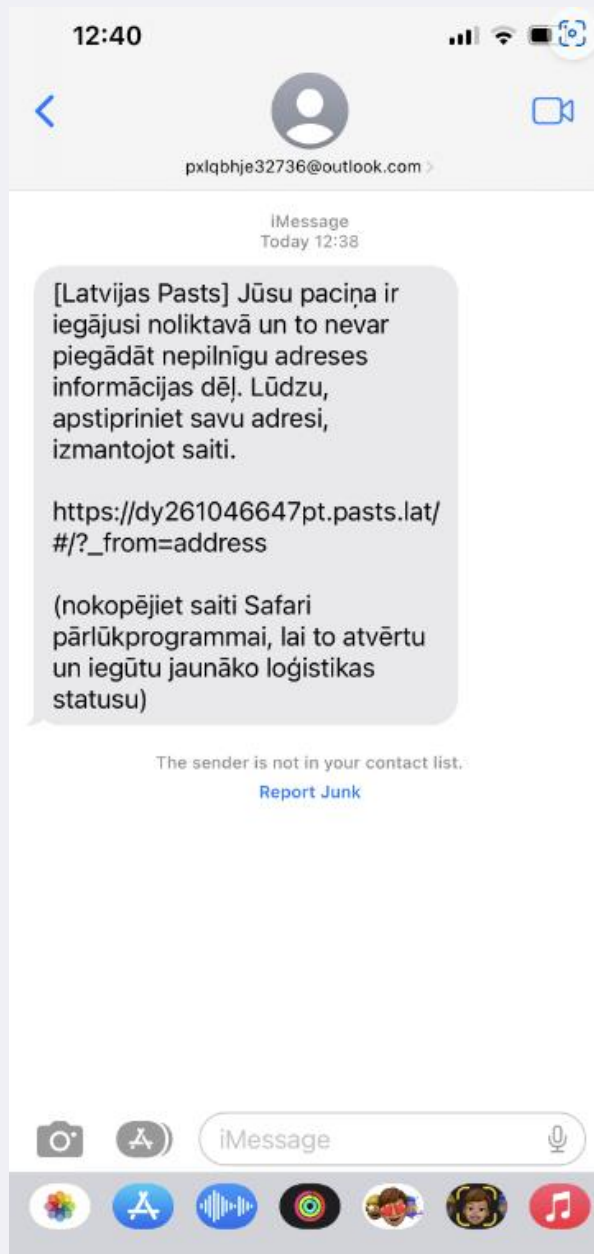
ziedojumi, mantojumi

digitāli maki – *google pay, apple pay*

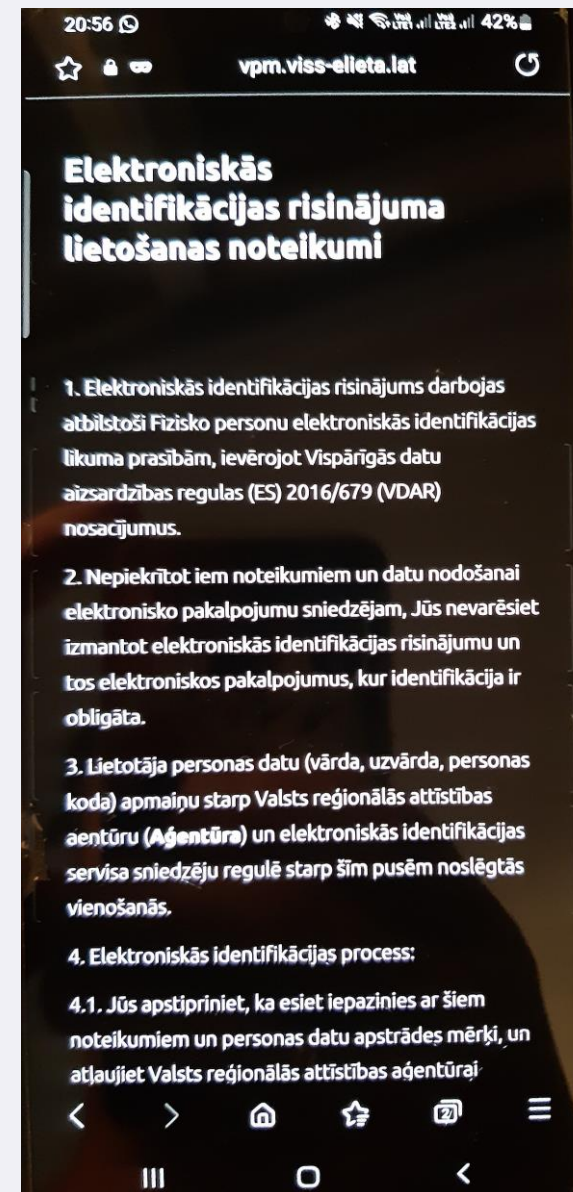
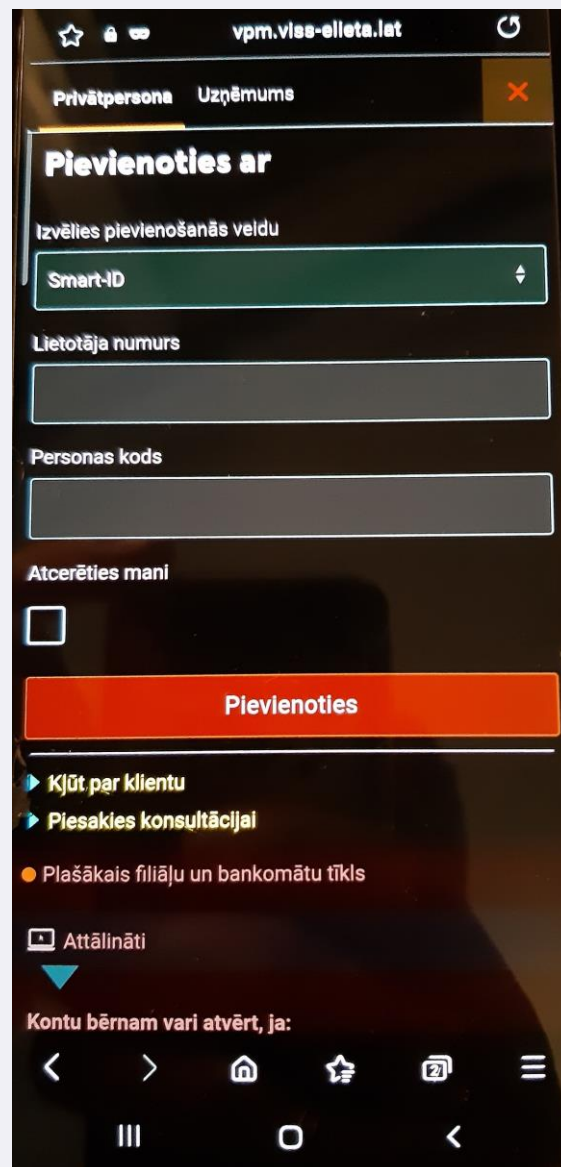
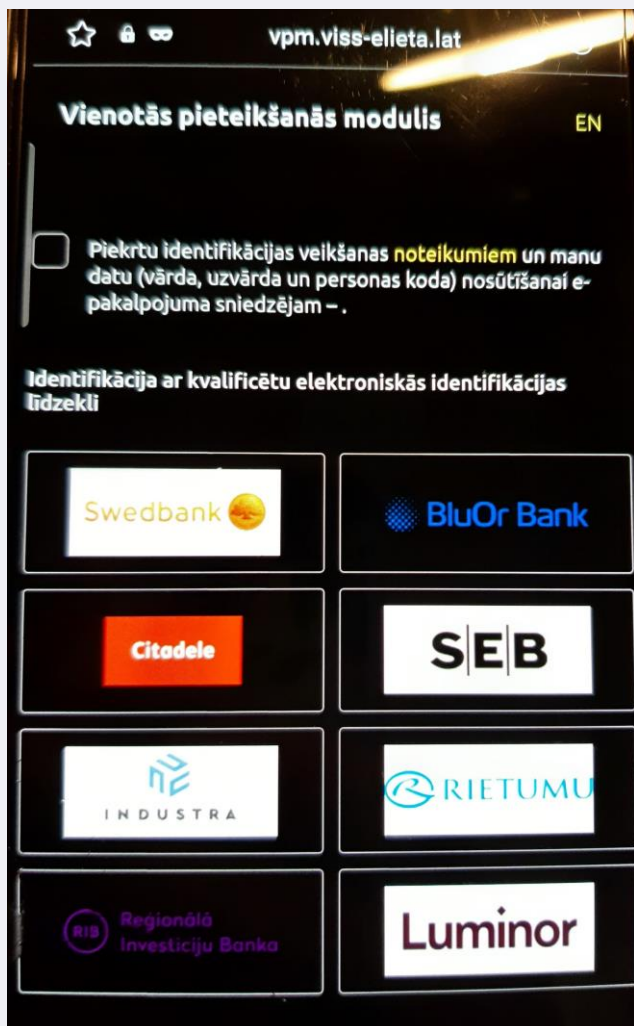
Raksturīgi:

- *Steiga*
- *Neuzmanība*
- *Nepārbaudam* *datu*
- *SMART-ID – automātiska lietošana*

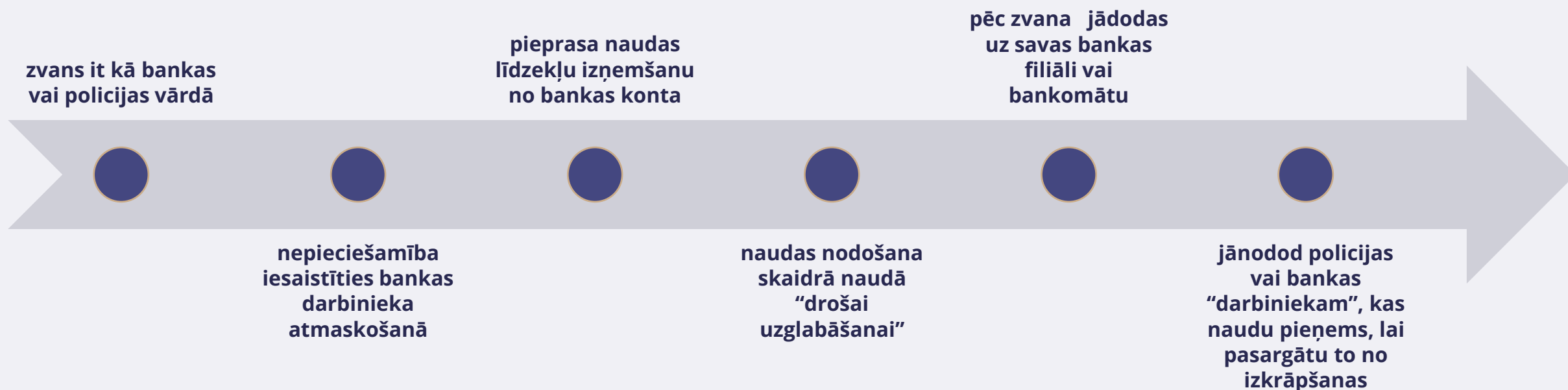

Kas notiek tālāk?

Jaunākā tendence!!!!

Atmaskot negodprātīgu bankas darbinieku

Nauda s mūlis

- jaunieši no 16 gadi ar pieeju bankas kontam vai kartei
- personas ar vājām zināšanas digitālā vidē
- ārvalstu studenti
- **cerības uz vieglu un ātru peļņu**

Foto: Politie

Naudas mūļa loma

- **pārvieta** noziedzīgi iegūtus līdzekļus
- palīdz **legalizēt** nelikumīgi iegūto naudu, piemēram:
 - pārskaitot to starp dažādiem maksājumu kontiem
 - iegādājas kriptovalūtu
 - izņem to skaidrā naudā
 - transportē to pāri robežai

Kā sevi pasargāt?

APSTĀJIES

Brīdis, kad pārdomā saņemto informāciju un izvērtē situāciju, var Tevi pasargāt!

PĀRBAUDI

Tev ir tiesības pārbaudīt informāciju un nesteidzīgi pieņemt atbildīgu lēmumu par finansēm. Noraidīt vai ignorēt visus pieprasījumus ir pareizi. Tikai noziedznieki mēģinās steidzināt un radīt paniku.

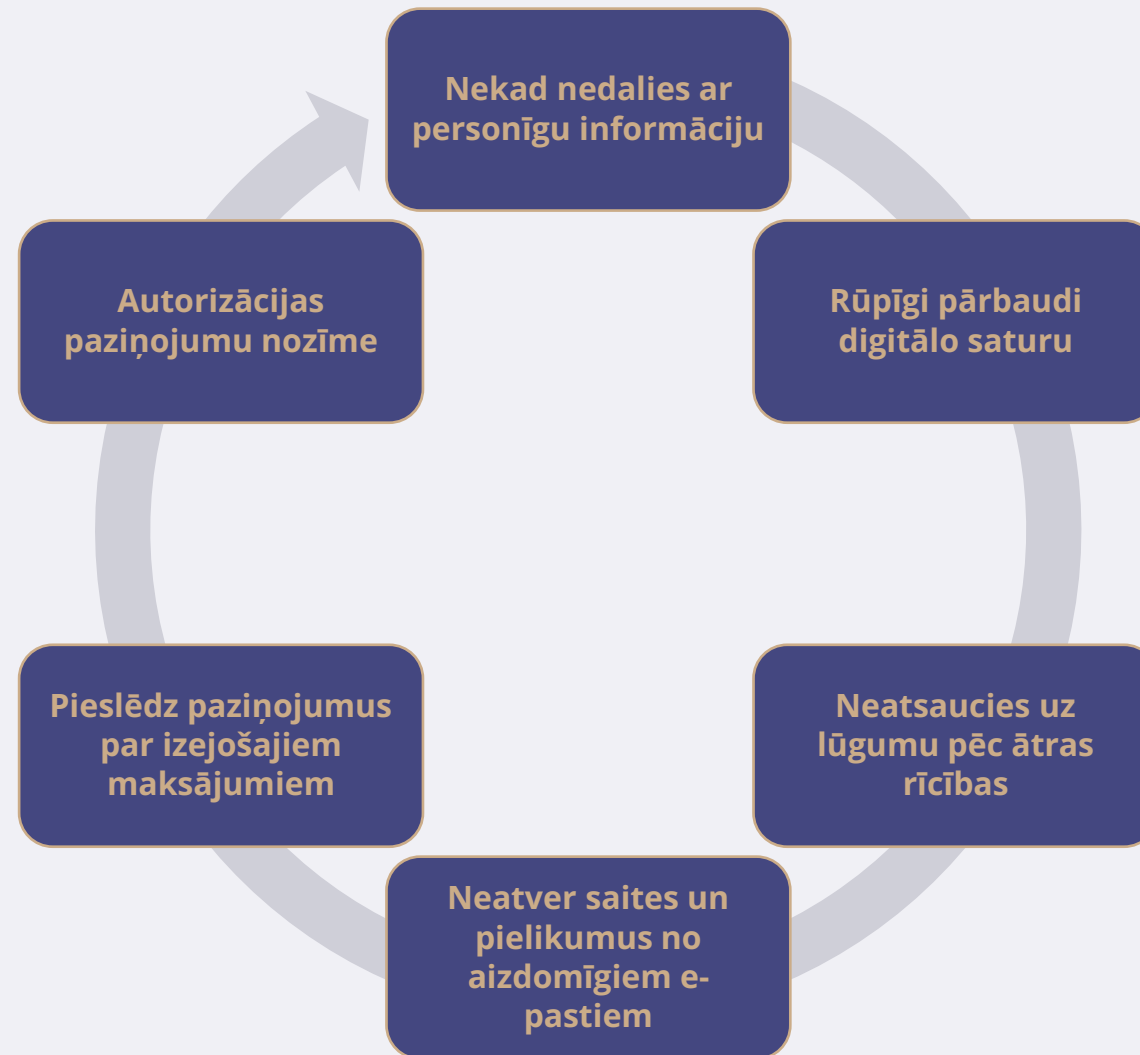

AIZSARGĀ

Nekavējoties sazinies ar banku, ja Tev ir aizdomas, ka esi iesaistīts krāpniecībā, un ziņo par to policijai, Patērētāju tiesību aizsardzības centram vai Latvijas Bankai.

Vērsies savā bankā un valsts policijā

Kā samazināt krāpniecības risku

Paldies par uzmanību!

Naudas skola: <https://www.naudasskola.lv/lv>

7x nomēri: [Pazīsti krāpnieku! | Latvijas Banka](#)

Ingus Valtiņš
Licencēšanas un sankciju pārvaldes galvenais
juriskonsults

Latvijas Banka
K. Valdemāra iela 2A, Rīga
Tālr.: M. +371 22322148, E.ingus.valtins@bank.lv